

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ХРАНИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ И ТЕХНИКА – ГР. ПЛОВДИВ

гр. Пловдив 4003, бул. „Васил Априлов“ № 156, Директор: 032/95-28-38, Секретар: 032/95-50-18,
e- mail: pghtt_plov@pghtt.net, <https://www.pghtt.net/>

Утвърдил:
инж. Людмила Ганчева
Директор на ПГХТТ гр. Пловдив
Дата: 13.09.2024 г.

ПРАВИЛНИК **за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд**

ГЛАВА ПЪРВА **ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Раздел I **Област и ред за прилагане на правилника**

Чл. 1 (1) Настоящият правилник определя основните изисквания за безопасни условия, които трябва да се осигуряват и спазват в ПГХТТ.

(2) По смисъла в термина „безопасни условия на възпитание, обучение и труд“ се включват хигиенно-санитарните условия, противопожарната и аварийна безопасност.

Чл. 2 Правилникът определя основните изисквания, които трябва да се осигуряват и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност в училището, за да се предотвратят евентуални трудови злоупотреби и заболявания на работниците и служителите, учителите и учениците в процеса на теоретичното обучение, учебната и производствена практика, при и извън училищни дейности, при организирано придвижване на учениците и друг персонал като пешеходци или пътници в транспортни средства и други.

Чл. 3 (1) Правилникът е задължителен за всички заети в учебно-възпитателния процес и/или в трудовата дейност и урежда техните права, задължения и отговорности по осигуряване, контролиране и изпълнение на безопасните условия на възпитание, обучение и труд.

(2) Освен изискванията по този правилник, да се спазват и установените в Република България, единни, отраслови и ведомствени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на дейността.

Чл. 4 Отговорността за изпълнението на правилника носят ръководството на училището и съответните длъжностни лица. Виновните се привличат към

административна и наказателна отговорност, съгласно действащите закони и разпоредби.

Чл. 5 При сключване на договори с други организации за провеждане на производствена практика или друг вид дейност, да се предвиждат мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и труд.

Чл. 6 Правилникът се утвърждава от директора на училището.

Чл. 7 Правилникът се актуализира преди въвеждане на нови машини, съоръжения и технологии, материали и вещества, при разкриване на нови работни места и дейности, при изменение на правилата, нормативите и изискванията.

Чл. 8 Забранява се изпълнението на заповеди, нареждания и други, които противоречат на този правилник.

Чл. 9 (1) Не се сключват трудови договори за работа с работници и служители, които:

1. нямат необходимата квалификация и документи за правоспособност;
2. не са навършили 18 години и нямат разрешение от областната инспекция по труда.
3. не са преминали предварителен медицински преглед;

(2) Не са допускат на работа работници и служители, които:

1. не са сключили трудов договор;
2. не са инструктирани и запознати с правилата и изисквания за безопасна работа;
3. са употребили алкохол, психотропни или наркотични вещества.

Чл. 10 За работните места на лицата с трудови договори, местата за обучение и трудова дейност на учениците, машините и съоръженията, кабинетите и работилниците, да се изготвят и поставят на видно и подходящо за ползване място, инструкции за безопасна работа.

Чл. 11 (1) За работните и учебните места, където съществуват опасности, които не могат да бъдат отстранени чрез технически средства за колективна защита или с други методи, да се поставят съответните знаци и сигнали съгласно Наредба № РД-07/8 от 20.12.2008 г. за минималните изисквания за знаци и сигнали за безопасност и/или здраве при работа.

(2) Сигналите за безопасност да бъдат обявявани по подходящ начин, да бъдат ясни и недвусмислено възприемани.

Чл. 12 Установяването, разследването, регистрирането и отчитането на трудовите злополуки да се извършва в съответствие с Кодекса за социално осигуряване (загл. изм. - ДВ, бр. 67 от 2003 г., в сила от 01.01.2000 г.) и Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки (ДВ бр.6/2000г.)

Раздел II

Задължение, отговорности и права на длъжностните лица и учащите за осигуряване и спазване на безопасните и здравословни условия и правила на възпитание, обучение и труд

Чл. 13 Конкретните задължения, отговорности и права за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд да се вписват в длъжностната характеристика за длъжността.

Чл. 14 Задължения, отговорности и права на Директора на училището (ПГХТТ):

1. Отговоря за цялостното изпълнение на изискванията по ПБТ в ПГХТТ по действащите нормативни документи и изисквания и заповедите от МОН, по въпроси на охраната на труда.
2. Утвърждава Правилника за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд в ПГХТТ град Пловдив.
3. Организира запознаване на учениците, педагогическия и непедagogическия персонал и родителите с Правилника за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.
4. Създава условия за опазване на живота, предпазване от рискове и укрепване здравето на учащите се.
5. За организиране на изпълнението на дейности, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове, както и за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд в съответствие на изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, Директорът назначава или определя длъжностно лице с подходящо образование и квалификация.
6. Прави оценка на риска за здравето и безопасността, която да обхване работните и учебни процеси, работно оборудване, помещенията, работните места, организацията на труда и други странични фактори.
7. Планира подходящи мерки за предотвратяване на риска в съответствие с направената оценка на риска, а когато това не е възможно, трябва да осигури защитата на работещите и учащите.
8. Да създаде необходимата организация за осъществяване на наблюдението и контрола по изпълнение на планираните мерки.
9. Да отчита специфичните опасности за работниците, служителите и учащите, които се нуждаят от специална закрила, включително и тези с ограничена трудоспособност.
10. Да предвиди съответни улеснения на работните места за лицата, нуждаещи се от специална закрила при изпълнение на трудовите им функции.
11. Да осигури ефективен контрол за извършване на работата и провеждането на учебния процес без риск за здравето и по безопасен начин.
12. Да не допуска до местата, където съществува сериозна или специфична опасност за здравето и живота, лицата, които не са подходящо обучени, инструктирани и екипирани.
13. Осигурява обслужване на своите работници и служители от службата по трудова медицина.

14. Изисква медицински преглед на учащите се, преди постъпването им в училището и периодичен преглед на допуснатите по изключение до учебна и производствена практика. Организира, заедно с медицинското лице, провеждане на всички задължителни или необходими здравни мероприятия и поддържането на реда и хигиената в сградата и двора.
15. Осигурява на всеки работещ подходящо обучение по здравословни и безопасни условия на труд в съответствие със спецификата на всяко работно място и професия.
16. Осигурява и упражнява контрол по прилагане и спазване на изискванията за провеждане на инструктажите и обучението по БХТ и ППО.
17. Осигурява към длъжностните характеристики на работещите в училището, да се вписват конкретните им задължения за осигуряване на безопасни условия на труд.
18. При сключване на трудовия договор работодателят запознава работника или служителя с трудовите задължения, които произтичат от заеманата длъжност или изпълняваната работа.
19. Осигурява разработването и утвърждава инструкции за правилна и безопасна работа с отделните машини, апарати и съоръжения, за учебните кабинети, лаборатории и работилници, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липсата на трудови навици. Инструкциите се поставят по подходящ за ползване начин на работните места.
20. Предприема необходимите мерки за координация на действията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, когато на един обект или работна площадка се извършват работи или дейности от работници и служители и на други работодатели.
21. Сключва договор с предприятие (фирма) за провеждане на производствена практика, като в него подробно се записват задълженията на двете страни за осигуряване на безопасните и здравословните условия, при които ще работят учащите се.
22. Лично отговоря по изпълнението и контрола за безопасните условия за възпитание, обучение и труд на учащите през време на учебната и производствената практика в работилниците, кабинетите, лабораториите и извън училището.
23. Осигурява подходящи помещения за учебни кабинети, лаборатории и работилници, като не допуска превръщане на неподходящи тавански, избени или сутеренни помещения за такива.
24. Осигурява необходимите средства за мероприятия по охрана на труда.
25. Осигурява спазването и прилагането на държавни и отраслови норми за безопасност и здраве при усвояване на нови или вече произвеждани съоръжения, апарати, уреди и други в учебните работилници.
26. Осигурява снабдяването с работни и специални облекла и лични предпазни средства, както и периодично да се внасят в тях необходимите подобрения, според изменилите се условия.
27. Осигурява условия за санитарно-битово и медицинско обслужване на работниците, служителите и учащите се.
28. Провежда своевременно поддържане и ремонт на работното оборудване за осигуряване на безопасното му използване.

29. Осигурява щателен преглед на целия сграден фонд на училището (или на част от него) след извършен основен ремонт, като особено внимание се обръща на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическите инсталации и съоръжения (зануляване, заземяване), монтирането на машините, изискванията по хигиената на труда, противопожарната охрана и т.н.
30. Ежегодно да докладва на педагогическия съвет за състоянието по БХТ и ПО, за причините довели до трудови злополуки и предприетите мерки за отстраняването им.
31. Задължително установява, разследва и регистрира всяка станала трудова злополука и известните му случаи на професионални заболявания по реда и начина, определен със Кодекса за задължително обществено осигуряване.
32. Осъществява взаимодействие и координация с органите на МТСП, МЗХ, МВР, отрасловите министерства и ведомства и с местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.
33. Организира дейността и отговаря за пожарообезопасяването, чрез спазване на действащите норми, правилници и наредби и други за предотвратяването и ликвидирането на аварии и пожари.
34. Осигурява необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му. Съгласувано с противопожарните и други компетентни органи, определя пътищата за евакуация на учащите и другите служители и работници. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения, електрическите инсталации и спазването на ПСТН.
35. Осигурява изготвянето на инструкции и издава съответните заповеди за спазване на изискванията и правилата за пожаробезопасност.
36. Осигурява спазване на всички правила за пожарообезопасеност при провеждане в училището на несвойствени мероприятия (базар, новогодишни празненства и други).
37. Когато изходът от училището е в близост до улица с интензивно движение, да осигури съответното обезопасяване.
38. Своевременно предоставя на работниците, служителите и учащите необходимата информация за състоянието на условията на труд, за рисковите за здравето и безопасността им, както и за мерките, които се предприемат за отстраняването или контролирането на тези рискове.

Чл. 15 Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд от лицето, заемащо длъжността заместник-директор по учебната дейност/учебно-производствената дейност:

1. Изпълнява заедно с Директора целия обем от задължения, свързани с организирането, ръководството и управлението на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд в процеса на учебната и производствената практика с учащите се.
2. Създава условия (чрез пълното обезопасяване на машините, уредите и апаратите, инсталациите, уредбите) и осигурява спазване по всички работни места на нормативните изисквания за безопасна работа.

3. Преговаря и подготвя за сключване на договор с предприятия (фирми) за провеждане на производствена практика, като в договора подробно се записват задълженията на страните за осигуряване на безопасните и здравословни условия, при които ще работят учениците.
4. Съдейства и контролира за редовното и правилно провеждане на инструктажите и обучението за безопасна работа.
5. Организира, заедно със завеждащ службата по ТМ, изготвянето на инструкции за правилна и безопасна (включително и за пожаробезопасна) работа с отделните машини, апарати и съоръжение, за учебните кабинети, лаборатории и работилници – съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липсата им на трудови навици. Изготвените проекти да представя на директора за утвърждаване.
6. Да изисква от учителите по учебна практика и водещите упражнения в кабинетите и лабораториите, да поставят на видни места инструкции за безопасна работа.
7. Да спира работата на машини, съоръжения, уреди, прибори, превозни средства, работа в помещенията и други, когато не са обезопасени според действащите правилници и норми или съществува реална опасност за живота и здравето на хората.
8. Осигурява и изисква провеждането на учебната и производствената практика да става с използването на работно, специално работно облекло и лични предпазни средства.
9. През време на трудово обучение или при учебна и производствена практика, както и през време на каквато и да било друга дейност, да не допуска възлагане на несвойствени за учениците работи.
10. Съвместно с лекаря (медицинската сестра) и службата по ТМ при работа да извършват периодичен контрол в учебните кабинети, лаборатории, работилници, салони за физкултура и други за санитарно-хигиенното състояние на работните места, правилно действие на вентилационните уредби, отоплението, осветлението, шума, физическото натоварване, ползването на работното облекло и личните предпазни средства, продължителността на учебния работен ден и друг. При констатирани нарушения от установените норми, да предприема мерки за тяхното отстраняване или да информира Директора за необходимостта от решение.
11. Осигурява снабдяване с необходимите годни и безопасни инструменти, съоръжения, противопожарни уреди и други.
12. Грижи се за осигуряване, наличие и ползване на необходимите нормативни документи (общодържавни и отраслови), регламентиращи изискванията свързани с безопасното провеждане на учебния процес.
13. Изпълнява в срок заповедите на Директора на училището и предписанията на контролните органи за отстраняване на допуснати нарушения по БХТ и ПО.
14. Пряко ръководи изпълнението на мероприятията за подобряване условия за възпитание, обучение и труд в училището, както и за недопускане или ограничаване на причини, водещи до трудови злополуки и професионални заболявания.

15. Следи за наличността и изправността на противопожарните уреди и съоръжения. Не допуска използването им за никакви други цели, освен при нужда за гасене на пожар.
16. Организира провеждането на противопожарна подготовка на работниците и служителите от обслужващия и преподавателски състав с изучаване на изискванията по противопожарна охрана и правилата за ползване на наличните средства за гасене с периодични проверки на знанията.
17. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения и електрическите инсталации и уреди и спазване на противопожарните норми.
18. Организира и провежда за учениците обучение по противопожарни знания и подготовка.
19. Изпълнява задълженията на работодателя за спазване на разпоредбите на КТ във връзка с работното време, почивките и отпуските на щатния персонал.
20. Изпълнява и всички други задължения по БХТ и ПО и трудовите правоотношения предвидени в нормативни документи за длъжността.

Чл. 16 Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд на лицето изпълняващо длъжността за организиране и изпълнение на дейности, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове, както и за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд.

(1) Общи задължения:

1. Пряк ръководител в дейността за безопасност и здраве при работа е Директорът.
2. Осъществява от името на Директора координация в работата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд за щатния персонал и учениците, за предпазване от рискове и укрепване здравето на децата.
3. Провежда начален инструктаж по БХТ и ППО с:
  - а) всички новопостъпващи на работа в училището като работници и служители;
  - б) всички ученици със започване на учебната година, като оказва съдействие на класните ръководители, провеждащи го в часа на класа;
  - в) работници служители и ученици (учащи), изпратени временно на работа или да продължат обучението в училището.
4. Оказва помощ и упражнява контрол за правилното провеждане на инструктажа на работното място и периодичния инструктаж.
5. Контролира спазването на нормативните документи, свързани с осигуряване на специална защита на учащите се под 18-годишна възраст:
  - а) допускането на учениците за производствена практика да става след обстоен медицински преглед и лекарско заключение;
  - б) установеното работно време (не повече от 7 часа) и почивки при учебна и производствена практика;
  - в) микроклимат, осветление, шум, вибрации, вредни вещества;
  - г) физическо натоварване, работно облекло и лични предпазни средства.
6. Консултира и подпомага Директора и други длъжностни лица при изпълнение на задълженията им за осигуряване и прилагане на

изискванията за безопасни и здравословни условия на труд при осъществяване на учебната и трудова дейност.

7. Осъществява от името на работодателя контрол за спазване на нормите и изискванията на законодателството и за изпълнение на задълженията на педагогическия и непедагогическият персонал.
8. Прилага мерки за въздействие при нарушения на норми и изисквания и при изпълнение на определените задължения.
9. В случай на констатирани нарушения:
  - а) дава предписания на длъжностните лица за тяхното отстраняване;
  - б) информира директора и предлага съответни мерки, включително и за налагане на санкции на виновните длъжностни лица.
10. При констатиране на съответна опасност за живота и здравето на работещите и учениците спира машини, съоръжения, работни места и незабавно информира за това съответното длъжностно лица за предприемане на мерки и отстраняване на опасностите.
11. Периодично през учебната година и за всяка изтекла, изготвя анализ на дейността и състоянието на безопасните и здравословни условия на труд, който се осъжда в комитета (групата) по условия на труд и от ръководството на училището.

(2) Основни направления в работата

12. Създаване на интегрирана политика за превантивност, обхващаща организацията на работа, технологии, работни места и работно оборудване и обвързваща всички участници в учебната и трудова дейност.
13. Организиране на ефективна система за защита и профилактика на професионални рискове.

Чл. 17 Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд на лицето, заемащо длъжността Учител по производствено обучение и практика:

1. Да извършва по утвърдена програма, необходимия начален инструктаж по БХТ и ПО с учащите преди започване на учебната за срока практика и да го регистрира в книгата за инструктаж, като попълва точно и пълно всички графи.
2. Да провежда инструктаж в началото на учебната година, след зимната и пролетна ваканция, както и при всяка смяна на работното място на провежданата практика, упражнения или учебно-производствен стаж.
3. Съгласувано с ръководството на учебното звено, да снабди всяка машина, съоръжение и работно място с инструкция за безопасна работа, която да се окачи на видно и удобно за четене място близо до машината.
4. Да запознава учениците с устройството на машините и изискванията за тяхното обезопасяване. Да разглежда с тях съдържанието на всяка от инструкциите за безопасна работа. Да не оставя учениците да работят без непосредствен надзор, като обръща вниманието, което трябва да имат по време на практика, техните задължения, какво и как работят, кое им е позволено и кое не е, какво е строго забранено.
5. Да обучава учениците на правилна и безопасна работа при изпълнение на всяка операция на машините, съоръженията и апаратурата (заваръчна и друга). Да записва в плана на урока, като отделна точка, техниката на безопасна работа.

6. Преди започване на часа по учебна практика, внимателно да проверява състоянието на машините, съоръженията и апаратура, блокиращите и сигнални устройства, пускови и спиращи механизми, състоянието на заготовките и други.
7. Да включва и изключва машините от електрическата мрежа при съблюдаване мерките за сигурност.
8. През време на практиката да наблюдава и следи постоянно за работата на машините, съоръженията, апаратите и при забелязване на най-малки неизправности по тях незабавно да ги изключва от действие.
9. Да проявява вискателност към всеки за спазване на правилата и изискванията за безопасна работа, за използване на работното и специално облекло и лични предпазни средства, заемане на правилна и ергономична стойка.
10. Да знае всеки момент местопребиваването на всеки ученик от поверената му група и каква работа извършва.
11. Постоянно да наблюдава как работи всеки и в случай на нарушаване на правилата да взема съответни мерки, включително и отстраняване от практика. Да не допуска в помещението ученик без работно облекло или да работи без да ползва необходимите лични предпазни средства.
12. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията на безопасна работа или при работа с неизправна или небезопасна машина, заваръчна апаратура, инструменти и т.н.
13. Да дава ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащите правилници по безопасност на труда и други нормативни документи.
14. Да следи и осигурява спазването на режима за работа и почивка. Не допуска провеждането на учебно-производствена практика повече от седем часа дневно.
15. Да създава навици в учениците, те сами, преди започване (и през време) на работа, внимателно да оглеждат (проверяват) работното си място, машина или апаратура, като при забелязване на неизправности да го уведомяват.
16. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи, като особено строго съблюдава за физическото натоварване на всеки.
17. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване медицинска помощ и да съобщава на Директора на учебното заведение.
18. Да не допуска оставане на ученици в помещението за обучение по практика без присъствие и наблюдение от учител.

Чл. 18 Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд на учителите, които водят учениците на практика в предприятията:

1. Запознават се със задълженията на всяка от страните по договора (учебното звено и предприятието) за осигуряване на безопасните и здравословни условия, при които ще работят учениците.
2. Осигуряват провеждането на начален инструктаж по БХТ и ППО, като изискват от завеждащ службата за безопасност и здраве при работа в предприятието подробно да разясни на учениците техническите и

технологични условия на производство, където ще се провежда практиката и всички правила и изисквания за безопасна работа.

3. Запознават учениците със задълженията, които имат и трябва да спазват по време на практика.
4. Изискват от завеждащ службата за безопасност и здраве при работа на предприятието, картите за оценка на условията на труд на работните места, където ще работят учениците и дооценяват съответствието на тези условия с нормативните изисквания за работа на лица до 18 годишна възраст.
5. Да контролират спазването на утвърдените със специалните учебни планове програми и изисквания на Министерството за дейностите, начина и условията на труд на учениците по време на провеждане на производственото обучение. При констатиране на нарушения, са длъжни да отстранят от работа учениците и да уведомят незабавно ръководителя на предприятието.
6. Не допускат ученици да работят с необезопасени машини.
7. Да следят и осигуряват спазване продължителността на работния ден. Да не допускат провеждане на производствената практика извън предвиденото в учебната програма време – в неучебни, празнични и почивни дни. Времето за производствено обучение да бъде в редовна (дневна) смяна и да започва не по-рано от 7 часа.
8. Да спазват изискванията за обща продължителност на трудовата дейност (работната смяна) за учениците от 16 до 18 години да не превишава 6 часа, с най-малко две почивки (без тази за обяд), които се включват в работното време.
9. Пребиваването по време, в условията на шумно въздействие над 70 дБ "А" да бъде съобразено с определените норми и почивки.
10. Да осигуряват спазването на изискванията за физическо натоварване през време на производствена практика.
11. Да следят и изискват по време на производствена практика, учениците да бъдат снабдявани с лични предпазни средства, специално работно облекло и обувки, каквито се полагат и ползват от работниците в предприятието.
12. Да осъществяват от своя страна и изискват постоянно наблюдение на учениците при самостоятелната им работа – при монтаж или ремонт на сложна техника, при работа със сложни инструменти и обработка на сложни детайли, както и при обслужване на непознати за тях машини.
13. Не допускат възлагане на учениците несвойствена работа, която е в противоречие с учебните планове и програми.

Чл. 19 Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд на лицето, заемащо длъжността учител (ръководител) при обучение в кабинет (лаборатория).

1. Да изисква, устрои и обзаведе кабинета (лабораторията) в пълно съответствие с изискванията на БХТ и ПО.
2. В началото на срока, преди започване обучението в кабинета (лабораторията), учителят да проведе по утвърдена програма необходимият инструктаж по БХТ и ПО с учениците и да го регистрира в книгата за инструктаж, като попълва пълно и точно всички графи. В

- инструктажа особено внимание да се обръща за поведението, което трябва да се спазва по време на работа в кабинета.
3. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията за безопасност или работа с неизправни уреди.
  4. Съгласува с ръководството на училището инструкцията за безопасна работа в кабинета, която окачва на видно и достъпно за четене място.
  5. Да обучава учениците на правилно и безопасно провеждане на практическите занятия (опитите). Да дава ясни и недвусмислени указания и нареждания за безопасна работа в кабинета.
  6. Преди започване на занятие свързано с опити, предварително да попълни всичко необходимо в работната тетрадка за инструктаж по БХТ и ПО. Да провери състоянието и подготви уредите, материалите, приборите, работните места, предпазните средства и всичко друго необходимо за безопасна работа.
  7. В самото начало на учебния час да направи необходимия инструктаж, като впише в плана на урока като отделна точка техниката на безопасна работа, за правилното и безопасно провеждане на опитите.
  8. Да не допуска провеждане на практическа работа в кабинета от ученици без да са осигурени с работно облекло и лични предпазни средства (когато е необходимо).
  9. През време на работа в кабинета да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и състоянието на ползваните уреди и материали. При забелязване на неизправности в уредите, незабавно да ги изключва от действие.
  10. При неспазване на изискванията за безопасност от страна на учениците да взема съответни мерки, включително и отстраняване от дейност.
  11. Да създава навици в учениците сами преди започване (и през време) на работа внимателно да оглеждат състоянието на ползваните уреди, химикали и друго обзавеждане, което ползват.
  12. При забелязване на нередности незабавно да уведомяват ръководството на училището.
  13. Отговоря за безопасното протичане на лабораторните занятия.
  14. Да включва и изключва напрежението за работните ел.табла и контакти, само след съблюдаване на мерките за сигурност.
  15. Длъжен е строго да спазва нормативите за допустимото количество материали и условията, при които могат да се съхраняват в кабинета.
  16. Да не допуска оставане на ученици в кабинета без присъствие на учител.
  17. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване медицинска помощ и да съобщава за това на директора на учебното заведение.

Чл. 20 Задължения на учителя по физическо възпитание (физкултура) за осигуряване на безопасност на учениците.

1. Да изисква, устройва и обзавежда салона и площадката за физкултура със здрави изправни и сигурно поставени (закрепени) уреди, гимнастически постелки, подвижни съоръжения за подскоци, масивна настилка на площадката (асфалт или сгурия) и други.

2. Да полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние. Особено внимание да обръща на скрепителните елементи (винтове, болтове, скоби, обтегачи, възли и други).
3. Ежедневно, преди започване на занятията по физическо възпитание и спорт, да извършва оглед и проверка за състоянието на всички уреди и съоръжения, които се ползват.
4. Да не допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност за злополука, или да се играе без гимнастически постелки. За увеличаване на триенето между ръцете или краката при игра на уреда, да осигурява необходимото средство (магнезий).
5. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията, особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха.
6. Да оказва помощ при изпълнение на трудни и опасни елементи от упражненията и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити с прескоци, отскоци, игра на лост, халки, греди и т.н.
7. Да следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не изисква изпълнение на трудни елементи.
8. При хвърляне на спортни уреди да съблюдава да няма хора на мястото около попаденията.
9. Да осигурява местата за физическо възпитание да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилката, разположение на уредите и други.
10. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да съобщава на Директора на училището.

Чл. 21 Задължения на учениците (учащите) по време на учебната и производствена практика

1. Да изслушват внимателно инструктажа и всички други форми на обучение по БХТ и ПО, които се провеждат от учителите по учебна практика, както и инструктажа, провеждан в предприятието преди започване на производствената практика и инструктажа провеждан от класните ръководители.
2. Да се разписват в книгата за инструктаж в училището и предприятието, с което удостоверяват, че са им известни правилата и изискванията по безопасност на труда и се задължават най-стриктно да ги спазват.
3. Да спазват установеното време за производствена практика.
4. Строго да спазват разпоредбите по БХТ и ПО и правилата за вътрешния ред и поведение. Да поддържат образец ред, чистота и висока култура на работното си място.
5. Да ползват задължително обикновеното и специално работно облекло и лични предпазни средства, които се полагат.
6. Да познават устройството и действието на механизмите, съоръженията, инсталациите, приборите, механизмите и т.н., с които ще работят и да спазват всички специфични изисквания от инструкциите за безопасна работа с тях.

7. Преди започване на работа или дейност, да огледат внимателно работното си място и при забелязване на най-малки неизправности или несъответствия, веднага да уведомят преподавателя или майстора.
8. През време на своята дейност да изпълняват с голямо внимание и само определената работа. Всяко разсейване, отклоняване на погледа, разговор и други могат да доведат до трудови злополуки и нещастни случаи. Това особено важи за дейности, при изпълнението на които са ангажирани по двама и повече ученика. В такива случаи ученикът, който трябва да включва машината, апаратурата или съоръжението, се задължава да даде сигнал.
9. Преди да напуснат работните места, предадат инструментите си почистени и в пълна изправност.
10. При злополука веднага да съобщават на учителя си или ръководителя на учебно-производствената практика, за да се вземат бързи мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.
11. На учениците строго е забранено:
  - а) самоволно да извършват работа, която не им е възложена, да напускат или сменят работното си място, да заемат работни или измерителни уреди и инструменти от съучениците си, да се пресягат през работните машини, да разговарят, когато същевременно и работят;
  - б) да извършват поправки на електрически уреди, инструменти, ел. инсталации, работни машини, съоръжения, приспособления, мебели, обзавеждане и други;
  - в) облягане и сядане върху предпазителните капаци на машините, огражденията за обезопасяване, на подредените за обработка или обработени детайли и други;
  - г) да разхвърлят безразборно обработените предмети около мястото на работа.

Чл. 22 Задължение на учениците (учащите) по време на провеждане на практическо занятие в кабинет (лаборатория)

1. Да изслушват внимателно инструктажа от учителя (ръководителя) за правилно и безопасно провеждане на практическото занятие (опитите) и поведението, което трябва да се спазва.
2. Дежурният или отговорникът на групата да е в помощ на учителя (ръководителя) на занятието (опита), като следи дали членовете на групата спазват инструктажа по БХТ и ПО.
3. Да ползват задължително необходимото за провеждане на опити обикновено и специално облекло и лични предпазни средства, каквито се изискват.
4. През време на занятието да изпълняват и спазват с голямо внимание изискванията за безопасност и най-вече при действия, в които са ангажирани две и повече лица.
5. Преди да напуснат кабинета, да предадат на преподавателя всички ползвани материали и уреди и да почистят работните места.
6. При злополука, заедно с ръководителя, веднага да вземат бързи мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.
7. На учениците (учащите) строго е забранено:
  - а) самоволно да извършват дейност, която не е свързана с провеждането учебно занятие;

- б) да извършват поправки на електрически уреди, инструменти, инсталации, съоръжения, приспособления и други;
- в) да разхвърлят безразборно предмети около мястото на работа.

ГЛАВА ВТОРА УСЛОВИЯ ЗА БЕЗОПАСНО И ЗДРАВΟΣЛОВНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 23 Преди постъпване в училището, учениците, работниците и служителите да преминават задължителен медицински преглед, за да се установи, че са здрави и могат да извършват съответните видове труд, без това да наврежда на здравето им.

Чл. 24 Не се допуска провеждане на учебни занятия, учебна и производствена практика, извънучилищна дейност и други с деца и ученици до 18 години при условия и работи, вредни за тяхното здраве и забранени с нормативни документи за лица до 18-годишна възраст.

Чл. 25 По изключение в случаите, посочени в предходния член, се допуска провеждането на учебна и производствена практика на учениците, които се готвят за специалисти в такива производства, само по програма, утвърдена от МОН.

Чл. 26 Разкриването на нови работни места, работилници и кабинети, както и пускането в експлоатация на нови машини и съоръжения, да се извършва след предварително разрешение от съответните органи.

Чл. 27 Забранено е увеличаване продължителността на учебния час и съкращаване на почивките за учениците, което води до преумора, намаляване на вниманието и увеличаване на опасността от злополука.

Чл. 28 Обучението се провежда в учебни стаи, кабинети, лаборатории, работилници, производствени цехове, отговарящи на санитарно-хигиенните изисквания, при пълно обезопасяване на машините, съоръженията и работните места.

Чл. 29 Не се допускат ученици по време на учебно занятие в кабинети, лаборатории, в работилници по трудово и производствено обучение до самостоятелна работа, без наблюдението на учител или работник специалист.

Чл. 30 Всички учебно-технически средства да се използват съобразно изискванията за безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

Чл. 31 Всички стълбища вътре в сградата на училището или извън нея да имат здрави перила и друго подходящо обезопасяване при необходимост.

Чл. 32 През зимните дни да се извършва редовно почистване от сняг и лед на външните стълбища, двора и улицата пред учебното звено.

Чл. 33 Територията на учебните звена с разположените в нея учебни и административно-обслужващи сгради, спомагателни стопанства, съоръжения, площадки и други да бъде оградена.

Чл. 34 Пешеходните пътеки (тротоарите) за редовно движение да се строят с ширина най-малко 1,50 м трайна настилка.

Чл. 35 В работните помещения и сградите се осигуряват пътища и изходи за евакуация при аварийни ситуации, пожари, бедствия и други съобразени с броя на учениците и другите работещи.

Чл. 36 Аварийните пътища и изходи се сигнализират с установените знаци и сигнали, като при необходимост се осигурява и аварийно осветление.

Чл. 37 Подовете на работните помещения и на работните места да се изработват и поддържат така, че да не са хлъзгави, да нямат опасни неравности, наклони, препятствия и отвори.

Чл. 38 Подовете и стените на работните помещения да се изработват от материали, които не отделят вредни за хората емисии и съобразно с противопожарните изисквания.

Раздел I

Изисквания към машините, съоръженията дейностите и работните места за безопасна работа

Чл. 39 Изисквания и правила за осигуряване на безопасност при трудова дейност.

/1/ Общите изисквания за осигуряване на безопасност при трудовата дейност в съответствие с нормативните актове, в по-голямата си част са определени в Кодекса на труда, Закона за здравословни и безопасни условия на труд, БДС и Наредба № 7 на МТСГ и МЗ.

Чл. 40 Изисквания, към работното оборудване, инструментите, материалите, работните места и процесите.

/1/ Обезопасени машини и съоръжения са тези, при които е осигурена защита срещу опасностите като:

1. механични въздействия (увреждания)
2. въздействие (поражение) от електрически ток
3. възможност за предизвикване на пожар и взрив
4. въздействие на ниска или висока повърхностна температура
5. отделяне на вредни вещества (газове, пари, аерозоли) и влага във въздуха на работната зона
6. нарушаване на микроклимата
7. въздействие на шум, вибрации и други.

Чл. 41 Изисквания към системата за отопление, вентилация, климатизация и пречистване на отработения въздух

1. Във всички работни помещения се предвижда отопление (централно или локално), осигуряващо нормираните изчислителни температури, съобразени с категорията труд.
2. При работа на открито или в неотоплени помещения се предвиждат стаи за периодично затопляне.
3. При всички случаи на производствена дейност, при която продължително време се получава прегряване, се предвиждат стаи или кътове с нормален микроклимат и условия за рационално охлаждане.
4. При дейности с отделяне на вредни газове, пари и прах от неорганизиран източници, се предвижда общообменна вентилация.
5. В местата на организирано отделяне на газове, пари и прах от технологичните съоръжения се предвижда местна смукателна вентилация.
6. За осигуряване на надеждна експлоатация на вентилационните и прахоуловителните инсталации, се изготвят инструкции за експлоатация.
7. Новомонтираните или претърпели основен ремонт вентилационни и пречиствателни инсталации се въвеждат в експлоатация след

провеждане на технически и хигиенни изпитания за установяване на тяхната ефективност.

Чл. 42 Изисквания към учебно-производственото осветление

1. Осветлението на учебно-производствените и спомагателни помещения и площадки се устройва така, че да отговаря на изискванията на БДС.
2. Когато има утвърдени от органите на държавния санитарен контрол конкретни (отраслови) норми за осветление, изискванията на тези норми се прилагат с предимство спрямо изискванията на по-общите документи.
3. Естественото осветление се осигурява с предимство пред изкуственото.
4. Устройствата за естествено осветление се подбират с оглед осигуряването на постоянно действие при дадена външна осветеност.
5. За всички помещения и работни места, където няма естествено осветление, се осигурява изкуствено осветление.
6. За изкуствено осветление се използват газоразрядни лампи. В случай на доказана целесъобразност от приложението на газоразрядни лампи се допуска използване на лампи с нажежаема жичка.
7. За контрол върху показателите на изкуственото осветление се извършват периодични измервания.

ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ МЕХАНИЧНОТО ОБЕЗОПАСЯВАНЕ НА МАШИНИТЕ И СЪОРЪЖЕНИЯТА

Чл. 43 Ограждащи устройства

/1/ Предпазват работещите от съприкосновение с движещи се части на машини и съоръжения, от отлитащи се части на обработвания материал и други.

/2/ Огражденията трябва да бъдат сигурни, здрави и стабилно закрепени. Разделят се на подвижни и неподвижни, от мрежа или плътен материал. Поставят се на зъбни, ремъчни и верижни предавки, циркуляри, ленти, абразивни шайби, фрези, стружки, отделящи се горещи материали и други.

Чл. 44 Блокировки, предпазни и ограничителни устройства

/1/ Предотвратяват, злополуки, аварии или счупване на отделни части от машини.

/2/ Блокировката автоматично изключва (не позволява) действието на машината до възстановяване на обезопасяването в нормалното му положение (отворен предпазен капак, до затварянето му и други.)

/3/ За предпазване от претоварване на машините и съоръженията да се използват както механични (работещи на срязване) устройства, фрикционни устройства (съединители), така и електрически; за съдовете, работещи под налягане, да се използват предпазни вентили, водни предпазители и други.

/4/ Предпазните устройства се използват много често съвместно със светлинна и звукова сигнализация.

/5/ За предпазване от аварии, които могат да се получат от преминаване на движещи се части зад определени граници, се използват едностранни или двустранни ограничители на хода. Такива са ограничителите на хода на подема при товароподемните съоръжения, при движението на работните маси на някои металообработващи машини и други.

Чл. 45 Сигнализация за опасност.

/1/ Това са средства за предупреждаване за предстояща опасност. Биват светлинни и звукови сигнали, а така също и различните указатели за нивото на течности, за налягане, температура и други.

/2/ Сигнализациите се задействат в повечето случаи автоматично, но се подават такива и по желание от работещия, примерно при работа с товаро-подемни машини, МПС, при работа на конвертни, транспортни ленти и други.

Чл. 46 Специални устройства за безопасност

/1/ С цел предотвратяване на случайно или неволно включване, ръчките за управление се снабдяват с фиксатор, а електрическите пускови кнопки (бутони) се оставят хлътнали в корпуса на пусковата кутия.

/2/ Машините, при които в процеса на работа се отделя прах или вредни газове, се снабдяват със специални прахо- или газоуловители.

/3/ За повишаване на безопасността и запазване зрението на работещите машините трябва да имат местно осветление изпълнено съобразно изискванията.

/4/ Към специалните устройства за безопасност се отнасят и средствата за механизация.

Чл. 47 Обезопасяване на електрически уредби, съоръжения, инсталации и електропроводи.

/1/ Да се вземат технически и организационни мерки, включително и средства за индивидуална защита осигуряващи безопасността, съобразно изискванията на ПБТ при експлоатация на електрически уредби (Д – 01.008)

/2/ Основните изисквания срещу директен допир са дадени в БДС и ПУЕУ, а най-често изключваните са:

а) разполагане на частите под напрежение на безопасни разстояния;

б) защитни огради и преграждения;

в) защитни блокировки;

г) безопасни свръхниски напрежения до 24 волта;

д) най-често използваното защитно мероприятие в мрежите с директно заземен звезден център е зануляването.

/3/ Техническите изисквания към отделните мероприятия за защита срещу индиректен допир са дадени в БДС и ПУЕУ – глава 1.7, раздел VIII.

На защита срещу индиректен допир подлежат:

а) корпусите на въртящите се електрически машини, трансформаторите, електрическите апарати, осветителните тела и други;

б) металните конструкции на разпределителните и командни електрически табла;

в) металните корпуси на подвижните и преносими електропотребители.

/4/ За да не предизвикват пожар електрическите уредби и съоръжения, на машините, инструментите, инсталациите, осветителните тела и други изпълнението на електрическата им част, да е в съответствие с изискванията за пожаро- и взривобезопасност в зоната, където се използват.

/5/ За предпазване на електроуредбите от прекомерно повишаване на силата на тока, което може да предизвика късо съединение и пожар, трябва да са оборудвани със стопяеми предпазители и автомати за изключване.

Раздел II

Хигиенни и здравословни изисквания за работните места и за учебно-производствената дейност на учениците

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 48 Единни правила и изисквания за осигуряване на здравословни условия на труд.

1. Осигуряването на здравословни условия на труд се извършва съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социално развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите лица (учениците).
2. Здравословни условия на труд в обекти, производства, процеси, дейности, работни места и при работното оборудване се осигуряват с проектирането, изграждането, реконструкцията, модернизацията, въвеждането им и в процеса на тяхната експлоатация, както и тяхното поддържане, ремонт и извеждане от действие.
3. Осигуряването на здравословни условия на труд изисква вземането на мерки за:
  - предотвратяване на риска за живота и здравето;
  - оценка на риска, който не може да бъде предотвратен;
  - борба с риска при източника на възникването му;
  - използване на колективни средства за защита приоритетно пред личните предпазни средства;
  - обозначаване на съществуващите източници на вредни за здравето фактори.
4. Работните места трябва да отговарят на минимални изисквания за осигуряване на здравословни условия на труд, които се определят с наредба на министерството на здравеопазването.
5. Работното оборудване трябва да е подходящо за извършваната работа, така че да не застрашава здравето на учениците.
6. Работното оборудване се произвежда или внася в страната за използване, само ако отговаря на изискванията за здравословни условия на труд, установени с нормативните актове.
7. Работното оборудване се поддържа и своевременно се ремонтира през целия период на използването му и след изваждането му от експлоатация, така че да не застрашава здравето на работещите и учениците.
8. При работа с риск за здравето, който не може да се отстрани по друг начин, се използват лични предпазни средства.
9. При работа с високо нервно-психично натоварване, наложен режим, монотонност и принудителна работа се въвеждат физиологични режими на труд и почивка, които спомагат за запазване на здравето и работоспособността на работещите лица.
10. Вещества, суровини и материали, които притежават свойства, създаващи риск за здравето, се ползват само по технологии, които ефективно предпазват работниците от заболявания.

УЧЕБНО-ПРОИЗВОДСТВЕНА СРЕДА И УЧЕБНО-ПРОИЗВОДСТВЕН ПРОЦЕС. САНИТАРНО-БИТОВО ОСИГУРЯВАНЕ.

Чл. 49 Микроклимат – температура, влажност и скорост на въздуха. Отопление и вентилация.

1. През преходния и студения период на годината в работните помещения се осигурява отопление, което поддържа състоянието на микроклимата в съответствие с БДС 14776-87 г.
2. Отделящите се горещи газове се засмукват с местна аспирация особено в участъците за пълнене и изпразване на съоръженията.
3. Производственият микроклимат, обуславящ се от следните четири фактора: температура, влажност, скорост на въздуха и излъчваните вредности и температура от производственото оборудване, технологичните процеси и други намиращи се в производственото помещение да отговарят на БДС и други нормативни актове.
4. Санитарно-хигиенните условия към микроклиматичните параметри в учебно-производствените работилници, трябва да отговарят на БДС и други нормативни актове.
5. Физическото натоварване на учащите се да бъде съобразено с Наредба № 15/31.05.1999 г. на МЗ и МТСП, хигиенно-физиологични изисквания на седмичното разписание на учениците да е съобразено с Наредба № 10 от 19 юни 2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания, а физиологичните норми и правила за ръчна работа с тежести да са съобразени с Наредба № 16/31.05.1999 г. на МЗ и МТСП.
6. Всяко работно място (учебна работилница, лаборатория) да бъде снабдено от отговорника и съвместно с ръководството на учебното заведение с Карта за условията на труд по стандартен образец.

Раздел III Противопожарна охрана

ПРОТИВОПОЖАРНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПОМЕЩЕНИЯТА ЗА УЧЕБНО- ВЪЗПИТАТЕЛНА ДЕЙНОСТ И УЧЕБНИТЕ РАБОТИЛНИЦИ.

Чл. 50 Изисквания и норми за противопожарна охрана.

1. Към всяка сграда, помещение, съоръжение, водоизточници, по всяко време трябва да има свободен достъп. Пътищата, проходите и входовете да бъдат в изправност, свободни от материали, а през зимата – почистени от снега.
2. Евакуационните пътища и изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми (Наредба №2 ДВ бр. 96/2009 в сила от 05.06.2010 г.)
3. Евакуационните пътища и изходи са посочени в схемата (плана) за евакуация, поставен на достъпно място, с който трябва да се запознаят

- учащите се от класните ръководители, а служителите по време на началния и периодичните инструктажи.
4. Стълбищата, коридорите и изходите да бъдат винаги свободни от всякакви материали и съоръжения.
  5. В учебните стаи (помещения), чиновете, масите, столовете трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.
  6. В многоетажните учебни сгради, най-малките учащи се трябва да заемат първите етажи.
  7. Не се разрешава съхраняване на лесно запалими течности в учебните сгради.
  8. Всички учебни заведения трябва да са снабдени с противопожарно оборудване, по вид и количество съгласно ПСТН и съгласувано с противопожарните органи, а то е следното:
    - 1) В учебното заведение на етаж:
      - а) прахов пожарогасител 6 кг. – 1 бр.
      - б) кофпомпа за вода с мокрител – 1 бр.
    - 2) Учебни работилници (по металообработване, заваряване и специална подготовка) и физкултурни салони:
      - а) пожарогасител 6 кг. – по 1 бр.
      - б) кофпомпа за вода с мокрител – по 1 бр.
  9. Не се допуска употребата на синтетични материали за облицовка, които под действието на огъня бързо разпространяват горенето, отделят обилно дим и силно токсични газове.
  10. На територията и в помещенията на учебното заведение да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

Раздел IV

Работно облекло и лични предпазни средства

Чл. 51 Работно облекло и лични предпазни средства

1. При изпълнение на работа по време на учебна практика в работилниците на учебното заведение, учениците да се снабдяват с работно облекло и лични предпазни средства в съответствие с изискванията на Наредба за безплатното работно и униформено облекло /ДВ бр. 9/28.01. 2011г. и Наредба №3 от 2001г. за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място/. При провеждане на производствена практика в предприятия, учениците да се осигурят с лични предпазни средства, специално работно облекло и обувки, каквито се полагат на работниците от това предприятие.
2. При работа на открито за учениците да се осигурява подходящо работно облекло, хранене и питеен режим, навес за почивка в горещите часове от деня или при други неблагоприятни метеорологични условия, транспорт за отдалечените работни места и други.
3. Не се допускат на работа работници, ученици или друг персонал, без лични предпазни средства и без специално работно облекло, за дейности, за които се изисква тяхното използване.

4. Според чл. 284, ал.1 от КТ Директорът е длъжен да предоставя безплатно специално работно облекло и лични предпазни средства на работниците и служителите, които работят с или при опасни или вредни за здравето или живота машини, съоръжения, течности, газове с топени метали, нажежени предмети и други подобни. Условието и реда за предоставяне на това работно облекло и лични предпазни средства се определят в Наредба № 3 от 19.04.2001г. за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място /ДВ бр.46 от 2001 г./.
5. Според чл. 296 ал.1 от КТ Директорът осигурява представително облекло на педагогическия персонал, а условията и реда за предоставянето му са определени в Наредба№1 от 09.04.2012 г.
6. Общите положения и процедури относно предоставянето на работно облекло, лични предпазни средства и представително облекло са разгледани в СФУК, а по отношение на конкретните права и задължения на работещите и учащите – в ПВТР.

ГЛАВА ТРЕТА ИНСТРУКТАЖ И ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТТА, ХИГИЕНА НА ТРУДА И ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА.

Чл. 52 /1/ Директорът на училището с писмена заповед създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техният обхват, продължителност, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат, в пълно съответствие с изискванията на Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. в сила от 01.01.2010 г. изд. от МТСП

/2/ Формите за провеждане на инструктажите по безопасност и здраве при работа са присъствена и дистанционна.

1. При присъствена форма на инструктаж инструктираните лица се подписват в съответните дневници за инструктаж (приложения 1, 2 и 3 от Наредбата).

2. При дистанционна форма инструктажът се осъществява чрез средствата на информационните и комуникационните технологии по утвърдени от работодателя правила в съответствие с изискванията на Наредбата. С правилата се определят видът на информационните и комуникационните технологии за провеждане на инструктажите по безопасност и здраве при работа, както и редът и условията за използването им. Инструктажът се документира в електронен документ. Електронният документ за проведен инструктаж съдържа данните, определени в приложение № 1, за съответния инструктаж и се създава съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО, и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. Документът се подписва с усъвършенстван или квалифициран електронен подпис.

/3/ Инструктаж за ученици:

1. Начален – на новоприети ученици в VIII^{-ми} класове от класните ръководители и вписване в дневник за начален инструктаж, на педагогически и непедагогически персонал от отговорник по ЗБУТ и вписване в дневник за начален инструктаж.
2. Периодичен за ученици, педагогически и непедагогически персонал в началото на всяка календарна година и вписване в съответните дневници. За ученици – класен ръководител, за педагогически персонал от отговорник по ЗБУТ в ПГХТТ, за непедагогически персонал – административен специалист с контролни функции.
3. Ежедневен /часовете по практика/ - от учители по учебна и производствена практика и вписване в инструктажни дневници.
4. Извънреден /след трудова злополука, пожар, природно бедствие/

/4/ Инструктаж за учители, служители и работници:

1. Начален
2. На работното място
3. Периодичен в началото на новата учебна година
4. Извънреден /след трудова злополука, пожар, природно бедствие/

Инструктажите се вписват в дневник за инструктаж или в електронен документ съгласно Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. в сила от 01.01.2010 г. изд. от МТСП

Чл. 53 /1/ Всеки работник или служител, учител и ученик, който постъпва на работа или да се обучава, независимо от неговата подготовка, образование, квалификация и трудов стаж, по същата или друга професия, да се допуска на работа или обучение само след като бъде подробно инструктиран по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

/2/ Инструктажи да се провеждат и с командировани в училището работници и служители, с лица, приети за повишаване на образованието, квалификацията и при производствена практика.

/3/ Инструктажите да се провеждат през време на работа (в работно време).

/4/ Проведените инструктажи да се документират в книга за инструктаж (приложения 1, 2 и 3 от Наредбата) или в електронен документ в съответствие с Наредбата.

Чл. 54 Ежегодно да се организира и провежда обучение за повишаване на знанията по БХТ и ПО на длъжностните лица, които ръководят и управляват трудовите и учебни процеси и на тези, определени със заповед да провеждат инструктажите.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 55 За всяка трудова злополука, пострадалият, непосредствения му ръководител (учител) или свидетелите на злополуката, незабавно да уведомят Директора на училището или упълномощеното от него длъжностно лице.

Чл. 56 За всяка трудова злополука, причинила увреждане на повече от трима работещи или ученици, както и за всяка злополука, водела до инвалидност или смърт, или има основание да се предполага, че ще доведат до такива увреждания,

незабавно да се уведомява Териториалното поделение на НОИ, областната инспекция по труда, другите компетентни органи и регионалния инспекторат по образование на МОН.

Чл. 57 /1/ Незабавно за всяка допусната трудова злополука, училището да организира установяване, разследване, регистриране и отчитане в съответствие с Кодекса за задължително обществено осигуряване (ДВ бр.110/1999 г.) и съответната Наредба (ДВ бр. 6/2000г.).

/2/ Ръководството на училището да проучва причините за всяка станала трудова злополука или професионално заболяване, като предприема мерки за премахване на причините, довели до злополуката (заболяването).

ГЛАВА ПЕТА ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

Чл. 58 /1/ Първа долекарска помощ се оказва от работниците, служителите и учениците.

/2/ Първа помощ се оказва от този, който се намира най-близо до пострадалия.

Чл. 59 За ефективно оказване на първа долекарска помощ училището осигурява аптечки или аптечни чанти, комплектовани с медикаменти в зависимост от рисковите фактори на съответната трудова дейност.

Чл. 60 Обучението на работниците, служителите и учениците за оказване на първа долекарска помощ се прави в рамките на прилаганите форми за инструктаж и обучение, съобразно конкретните рискове за здравето.

Чл. 61 Обучението за оказване на първа долекарска помощ да се провежда, като се ползват правила предназначени за тази цел, направени от Министерството на здравеопазването и влезли в сила от 01.01.1995 г. и от която дата се отменя прилагането на разделите “Оказване на първа медицинска помощ” от “Правилниците по безопасността на труда.”

Правилникът е гласуван и приет на педагогически съвет на 13.09.2024 г.